

Parodontitis in relatie tot cardiovasculaire aandoeningen (HVZ)

10 maart 2020

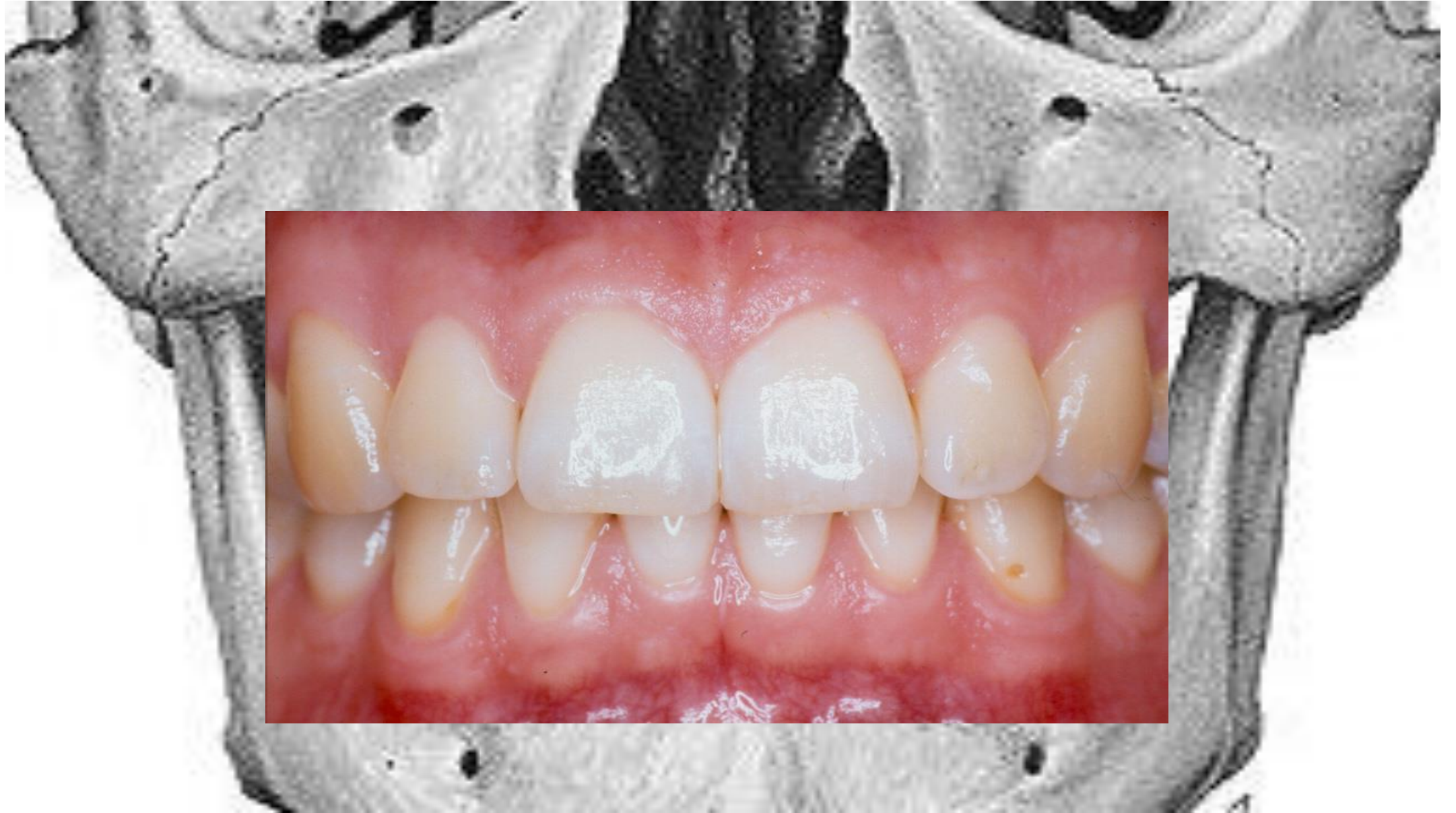
Prof. dr. Bruno G. Loos

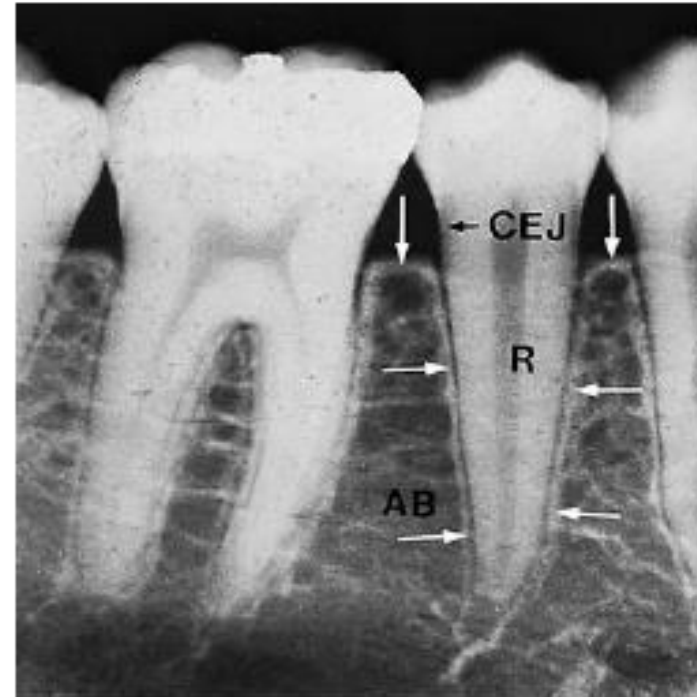
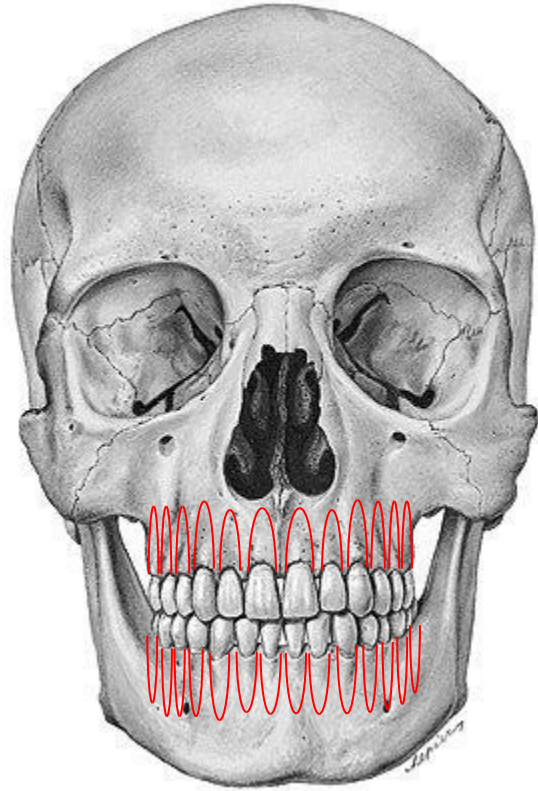
Sectie Parodontologie

Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam

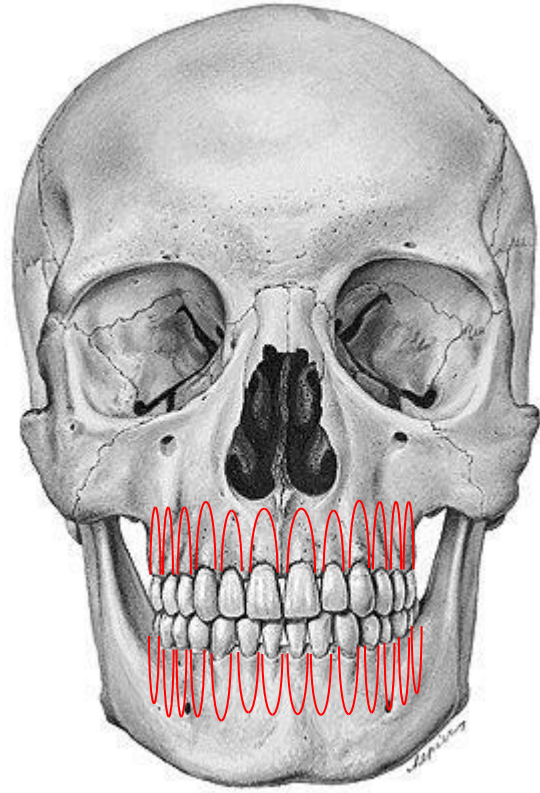
ACTA

Wat is parodontitis ?

Hoe groot is het oppervlak (in cm^2) van het wortelvlies?

80-90 cm²

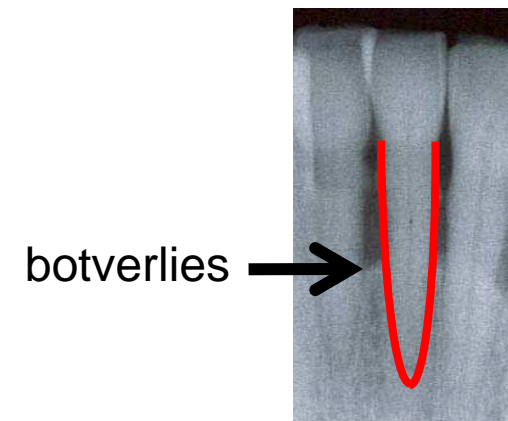
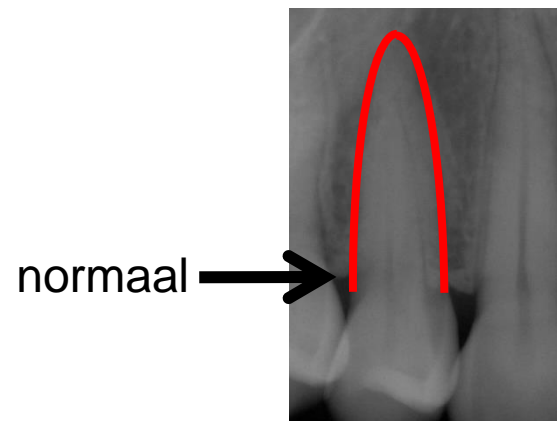
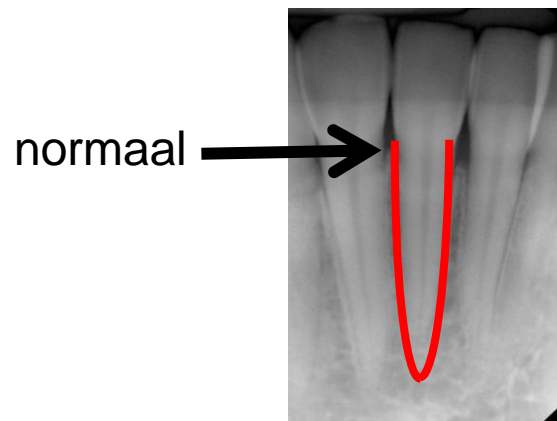
normaal gezond

gingivitis

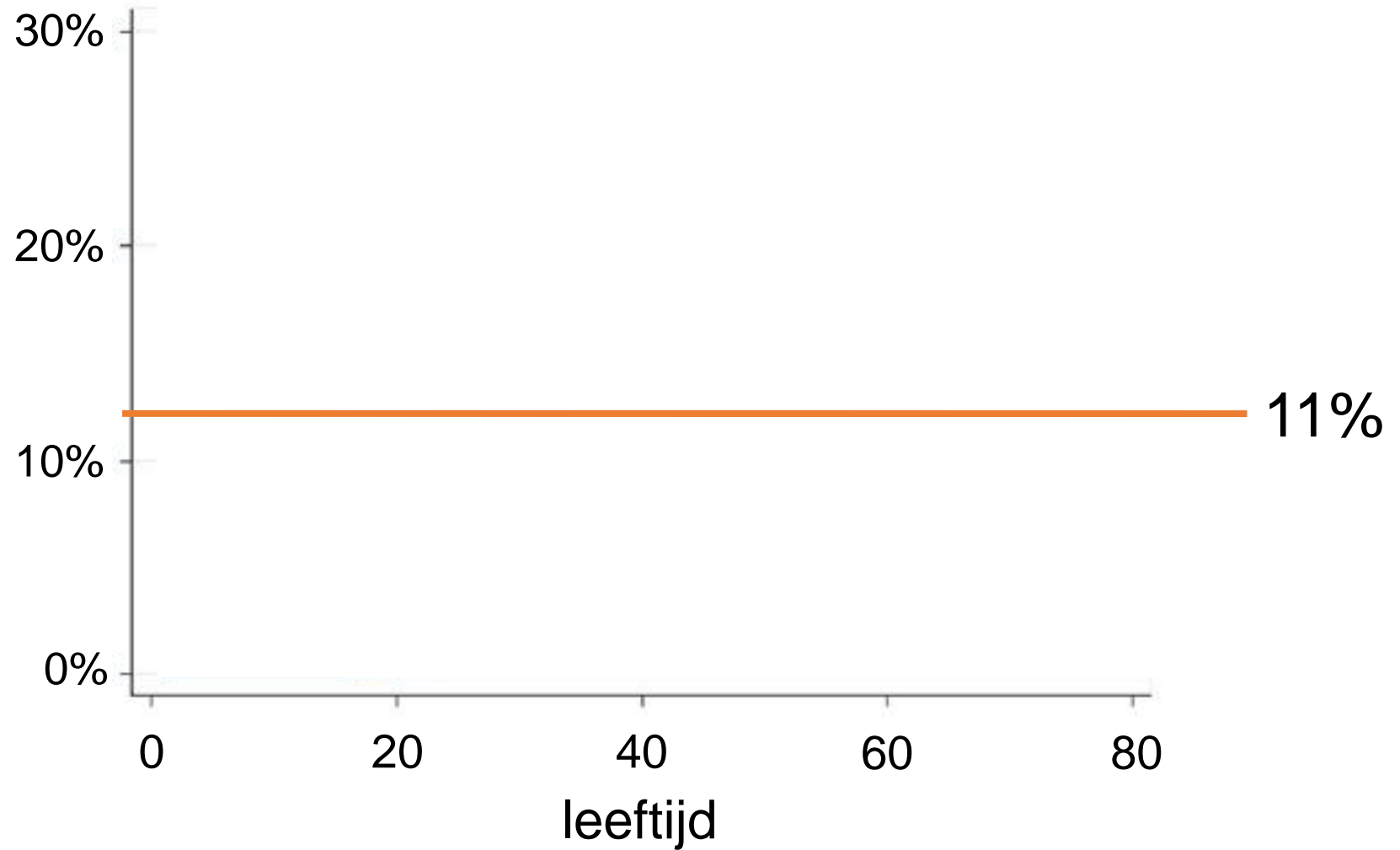
parodontitis

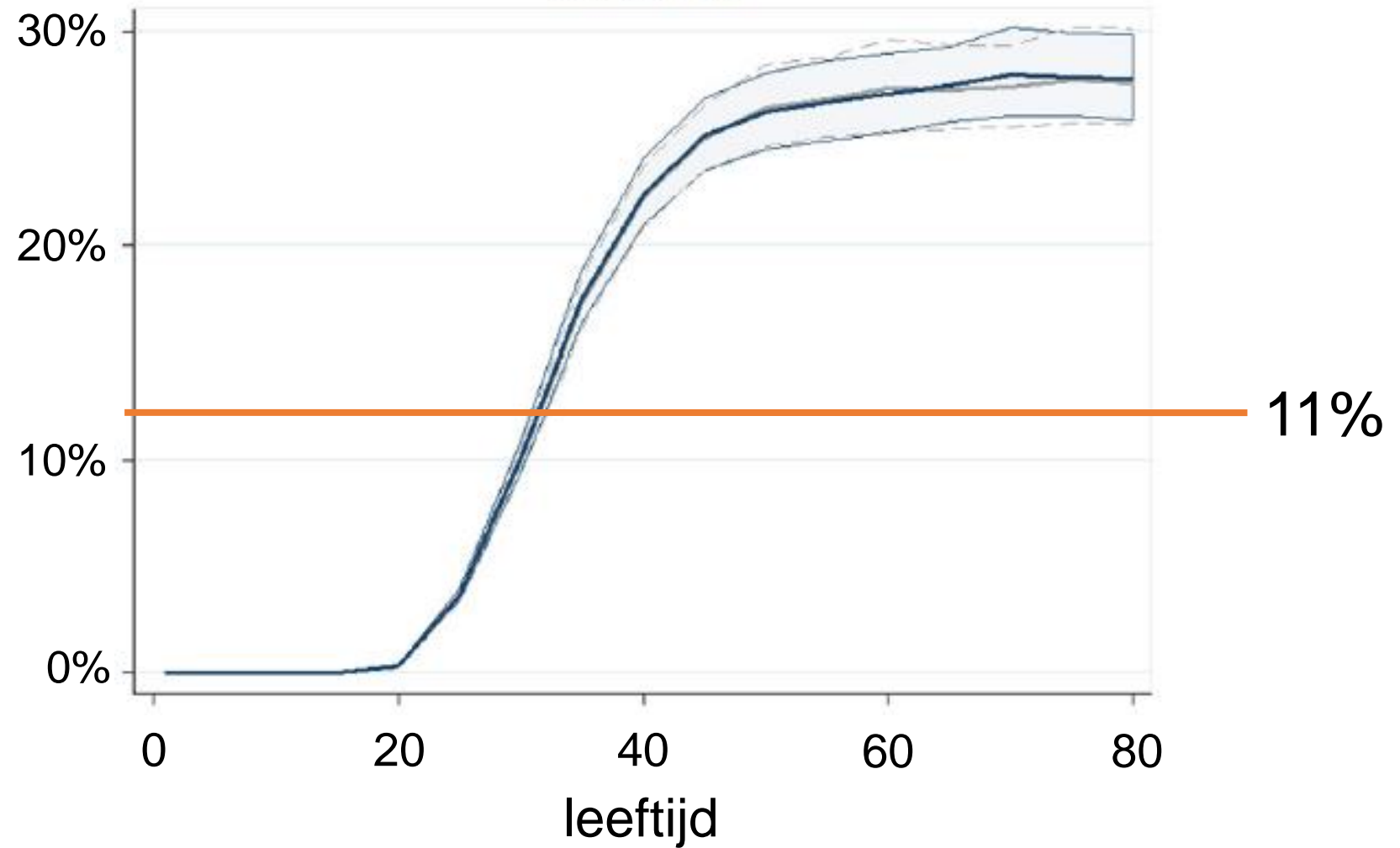
Hoe vaak komt parodontitis voor ?

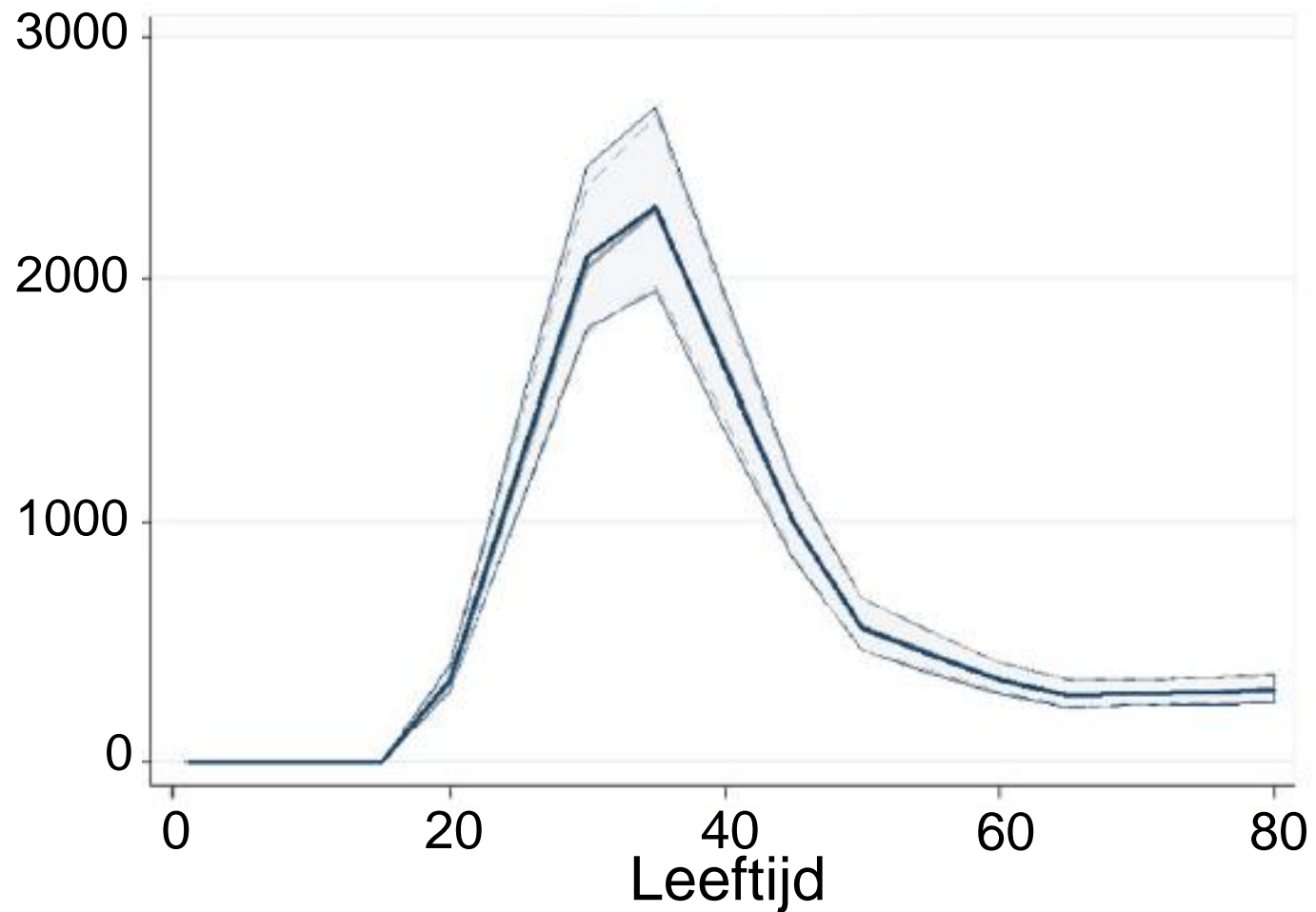
Prevalentie van ernstige parodontitis

Prevalentie van ernstige parodontitis

Incidentie van ernstige parodontitis (per 100,000 personen per jaar)

Wat is parodontitis voor ziekte?

PARODONTITIS is

een ontstekingsziekte in de steunweefsels van de tanden en kiezen

De ontstekingsreactie zelf resulteert in parodontale afbraak

Hoe komen sommige mensen aan parodontitis?

WAT IS DE OORZAAK VAN PARODONTITIS ?

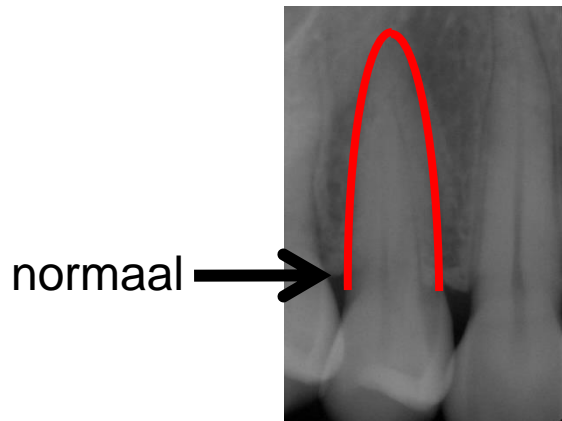
→ een *abnormale gastheerreactie* op de biofilm

dat is gebrek aan “immuun fitness”

Gingivitis is in dat opzicht “normaal”

gingivitis

Gingivitis beschouwen we als

een *normale gastheerreactie* op biofilm

een normale “immuun fitness”

Lopez et al. 2015
Loos et al. 2015
Loos & Van Dyke 2019
Bartold & Van Dyke 2019

WAT IS DE OORZAAK VAN PARODONTITIS ?

→ een *abnormale gastheerreactie* op de biofilm

dat is gebrek aan “immuun fitness”

De abnormale gastheerreactie is multi-causaal

Generiek multi-causaliteit's model voor parodontitis

- Genetische aanleg
- Leefstijl
- Dysbiotische biofilm
- Systemische aandoeningen
- Gebitsgerelateerde factoren

Per patient verschilt de relatieve bijdrage van de individuele risico factoren

Heaton & Dietrich 2012
Nicolis & Nicolis 2012
Lopez et al. 2015

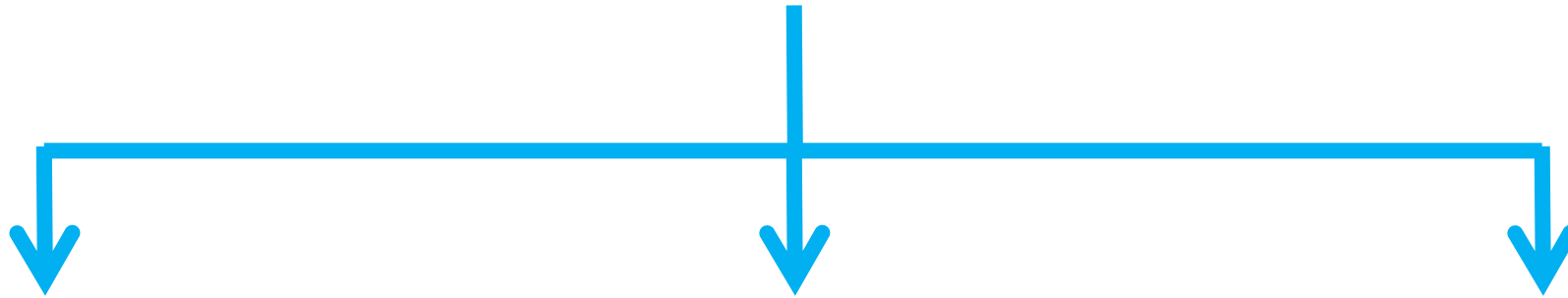
Loos et al. 2015
Loos & Van Dyke 2019

Afwijkende “immuun fitness”

Abnormale gastheerreactie

“Hyper-activiteit”

“Hypo-activiteit”

Geen “resolutie”

Chronische, periodiek opvlammende, parodontale ontsteking

Chronische ontsteking

veranderingen in de subgingivale ecologie

ontstaan van een dysbiotische subgingivale microbiom

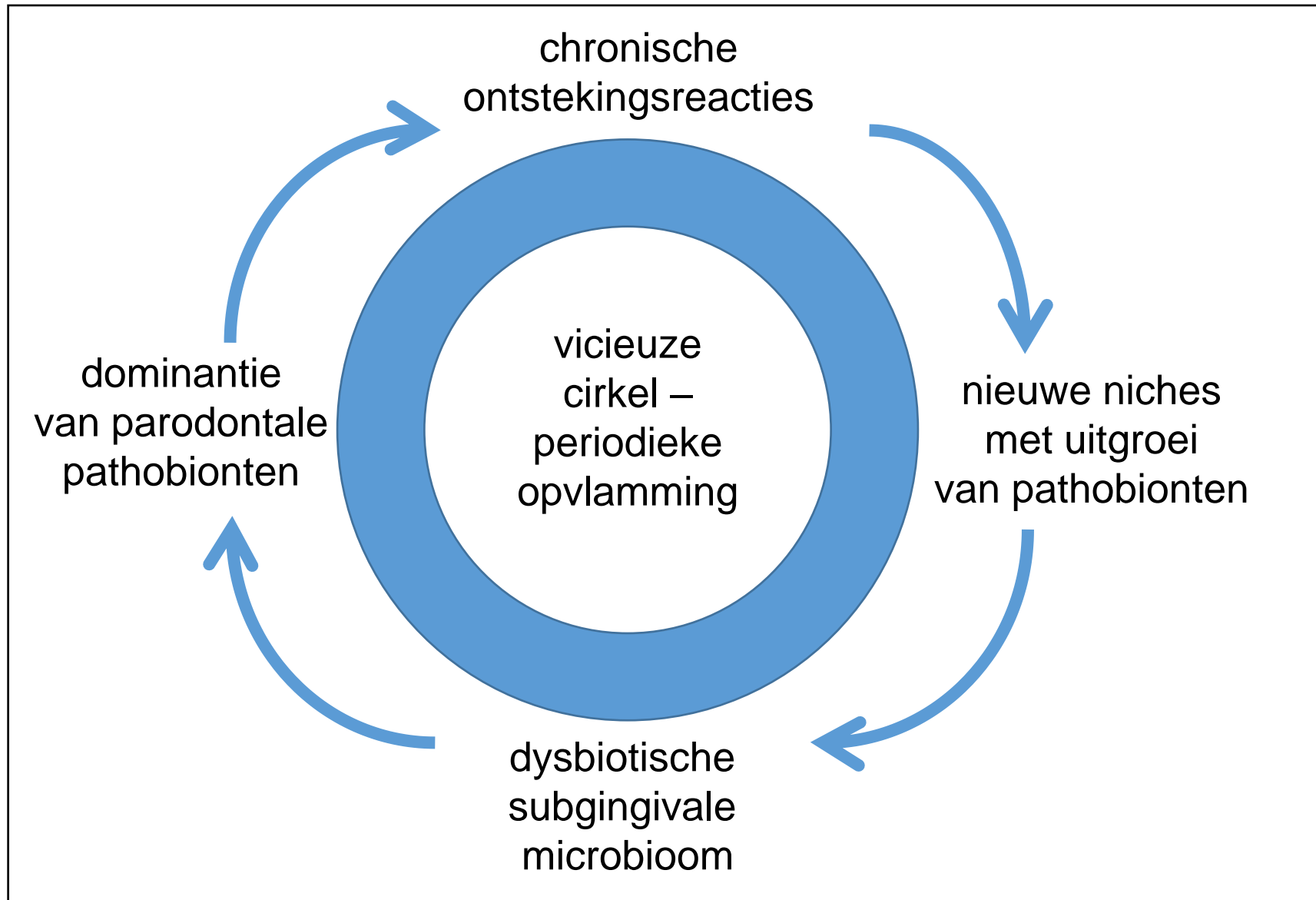
“van kwaad tot erger”

Marsh 2003

Marsh & Zaura 2017

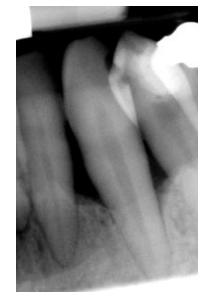
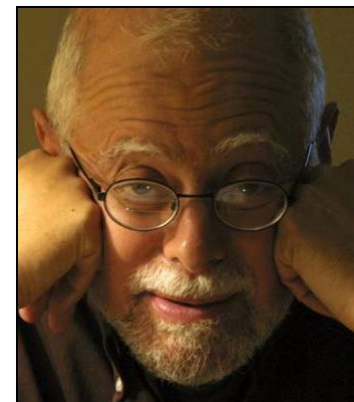
Loos & Van Dyke 2019

de afwijkende gastheer reacties leiden tot een vicieuze cirkel

Marsh 2003
Marsh & Zaura 2017
Loos & Van Dyke 2019

CASUS: Man, 58 jaar, rookt 30 jaar,
20 jaar niet naar tandarts, suikerziekte

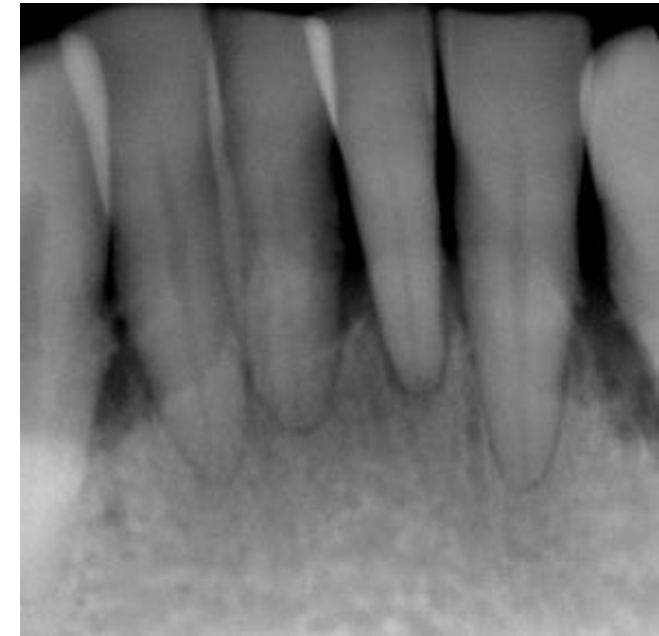

Generaliseerde ernstige parodontitis

CASUS: Man, 58 jaar, rookt 30 jaar,
20 jaar niet naar tandarts, suikerziekte

- Genetische aanleg
- Leefstijl
- Dysbiotische biofilm
- Systemische aandoeningen
- Gebitsgerelateerde factoren

Inschatting per patiënt van de relatieve bijdrage
van de 5 verschillende clusters van oorzakelijke factoren

Samenvattend

1. Parodontitis is een complexe ziekte

a. Multicausaal en oorzakelijke factoren tegelijkertijd

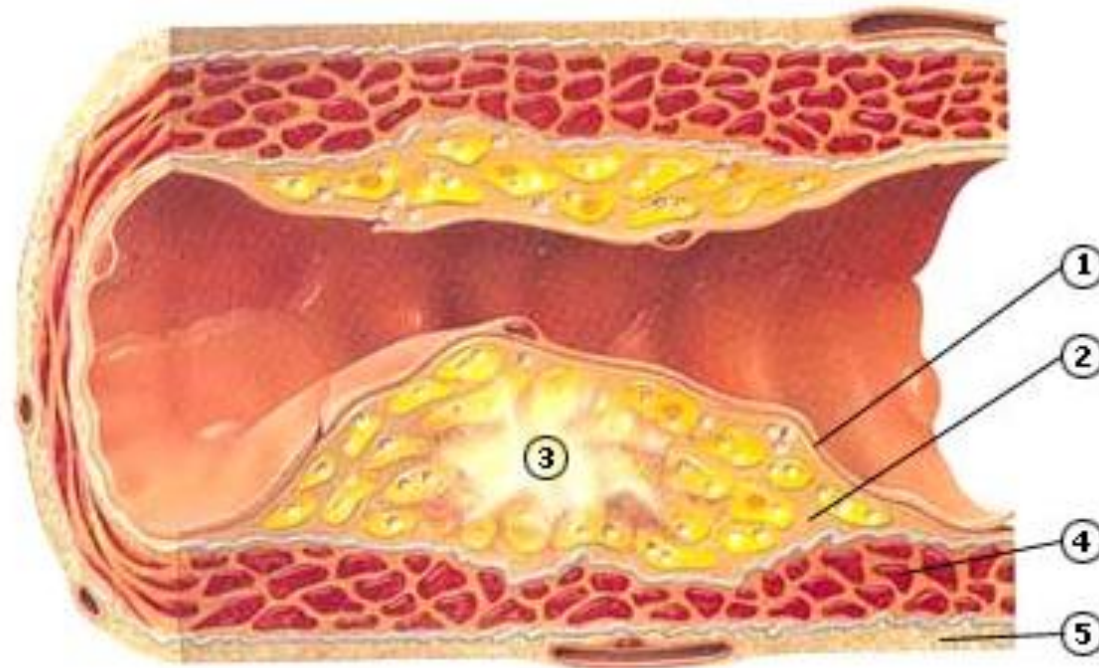
b. Periodes van opvlamming en remissie

2. Veroorzaakt door afwijkende gastheer reacties (↓ immuun fitness)

➤ veranderingen in de ecologie en ontstaan van een dysbiotische microbiom

Parodontitis in relatie tot cardiovasculaire aandoeningen (HVZ)

De onderliggende oorzaak voor atherosclerotische HVZ
atherosclerose → endotheel disfunctie

1. Endotheliale bekleding
2. Ontstekingsweefsel
3. Calcificaties
4. Bindweefsel
5. Spierlaagje

Gevolgen van atherosclerotische HVZ – allen geassocieerd met parodontitis

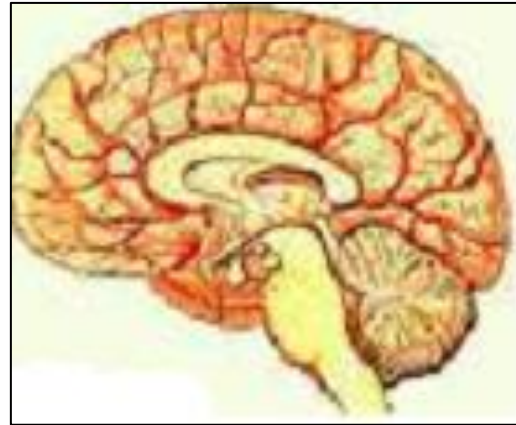
Niet acute complicaties

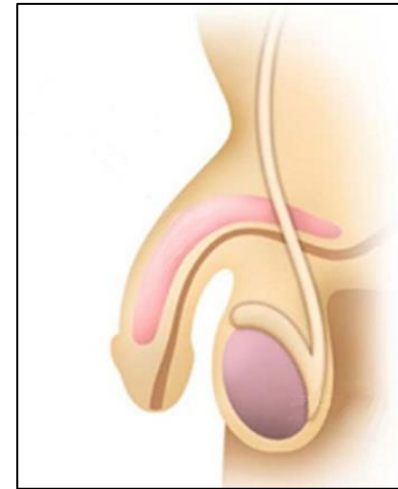
Angina pectoris

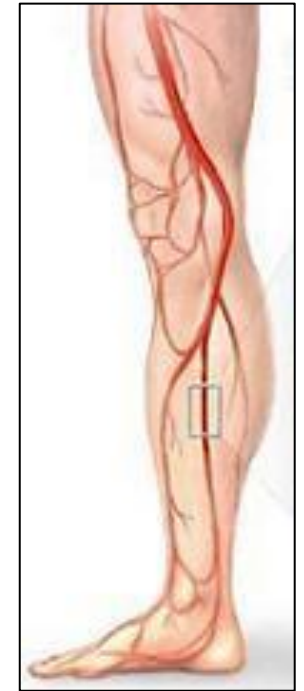
Hoge bloeddruk

Vasculaire dementie

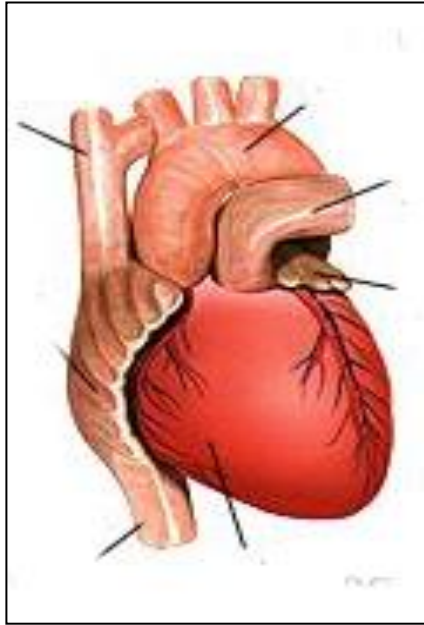
Vasculaire impotentie
(erectiele dysfunctie)

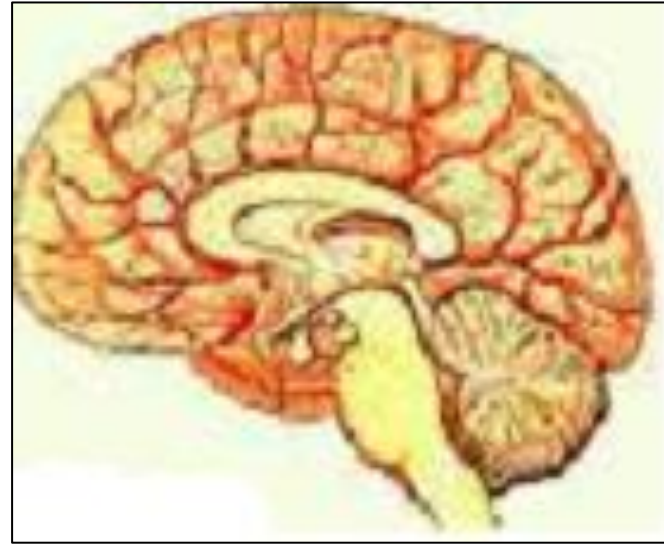
Perifeer vaatlijden

Gevolgen van atherosclerotische HVZ – allen geassocieerd met parodontitis

Acute complicaties

Myocard
infarct

Cerebrovasculair
accident of TIA
(beroerte
hersensbloeding)

Plotseling overlijden

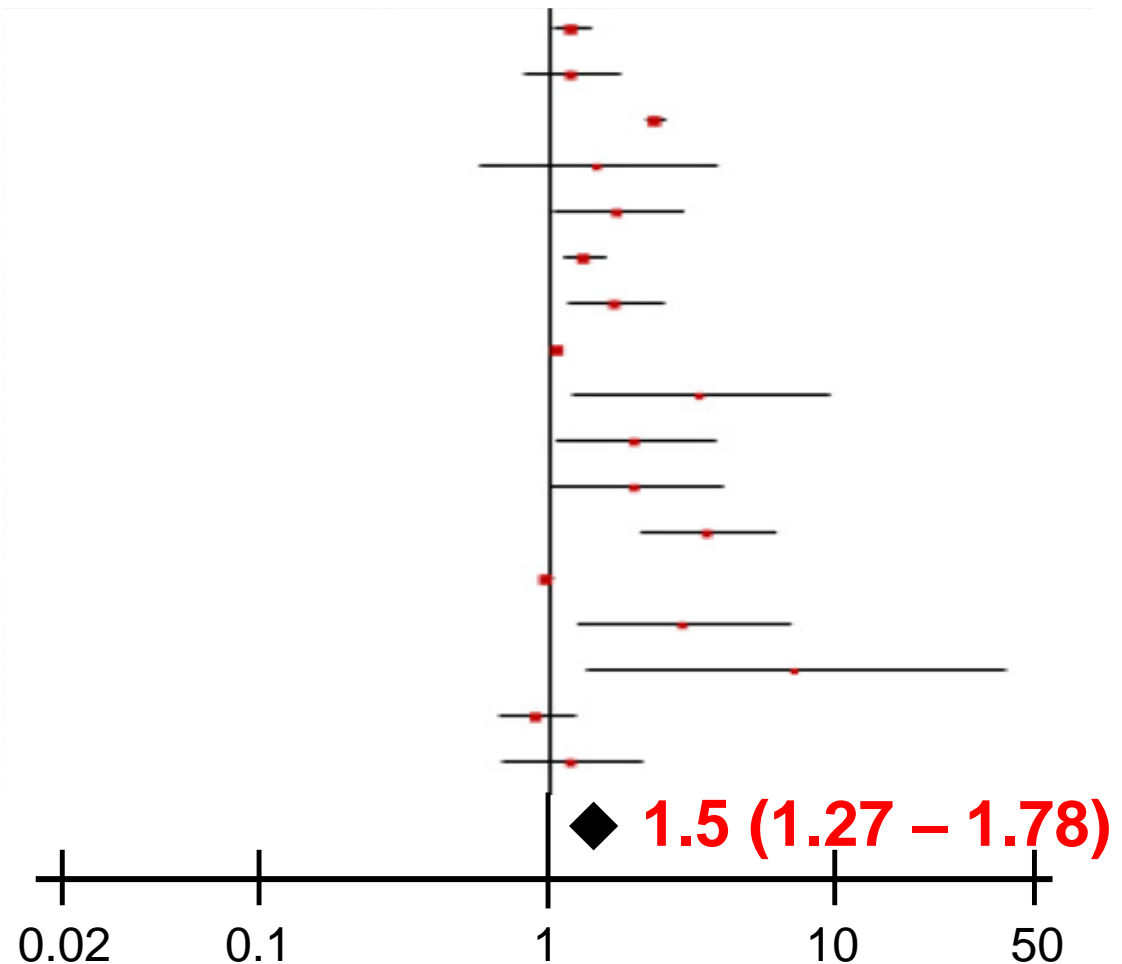
Parodontitis in relatie tot parameters van het vaatsysteem

Parodontitis is geassocieerd met hoge bloeddruk

17 case control studies

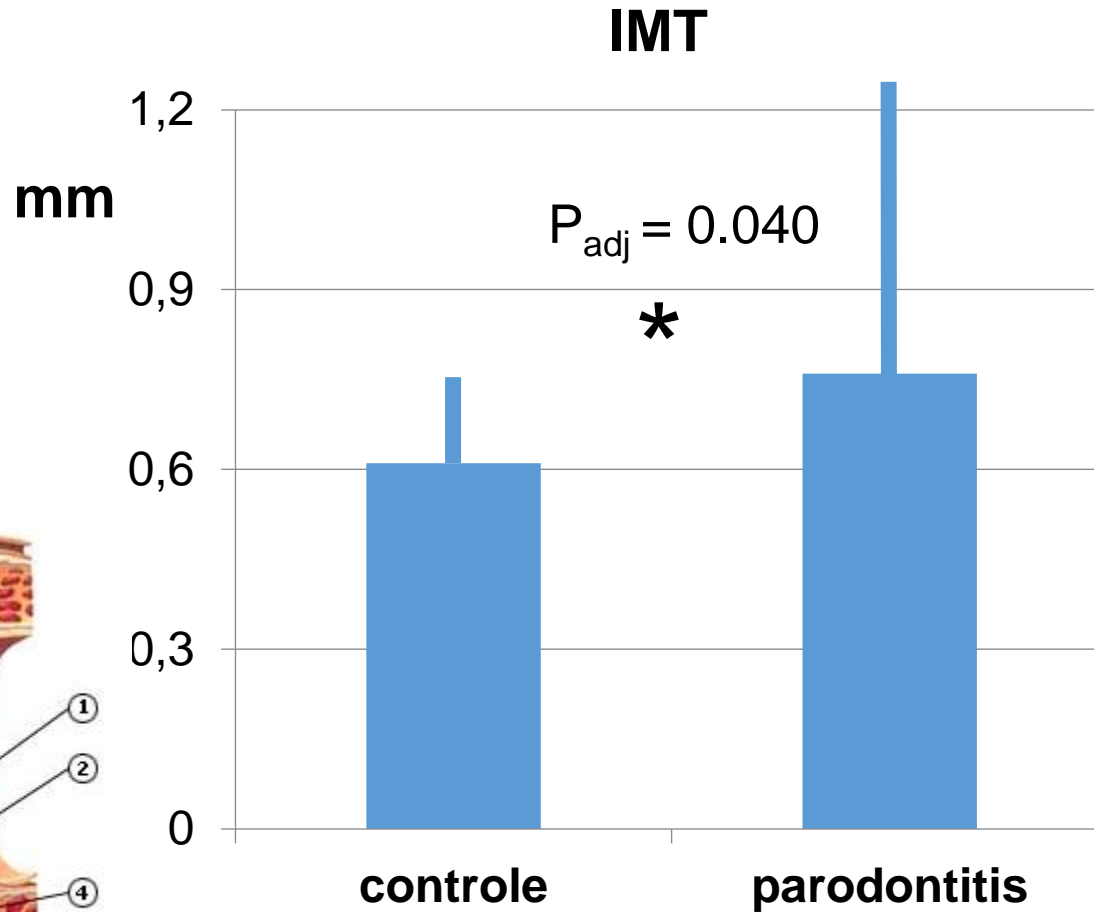
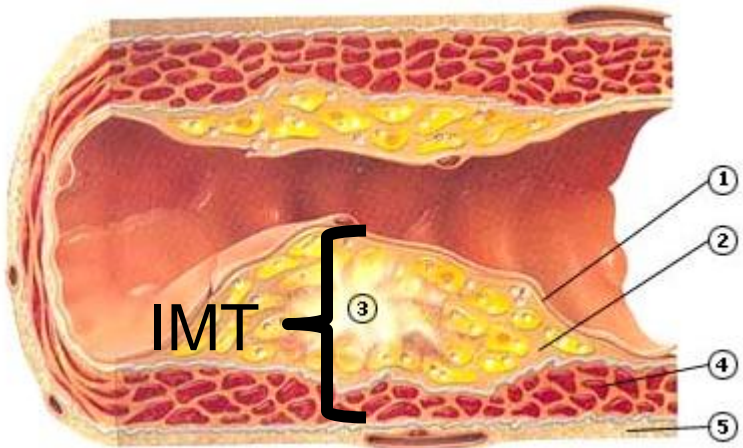
Adj. OR's and 95% CI

Martin-Cabezas et al. 2016, Am Heart Journal, 180: 98-112.

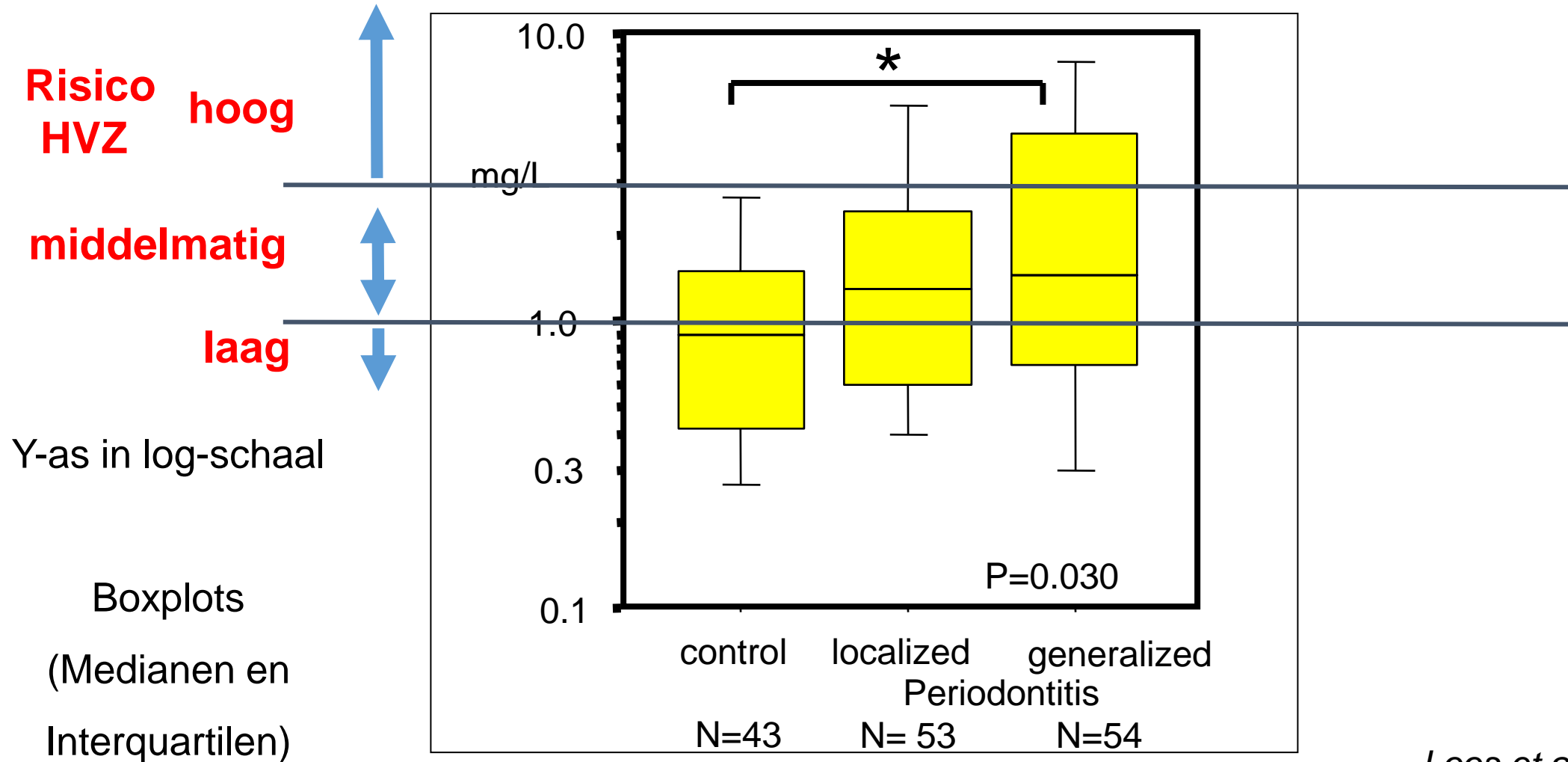
Parodontitis is geassocieerd met $\uparrow$ IMT

Leivadaros et al. 2005
Han et al. 2014

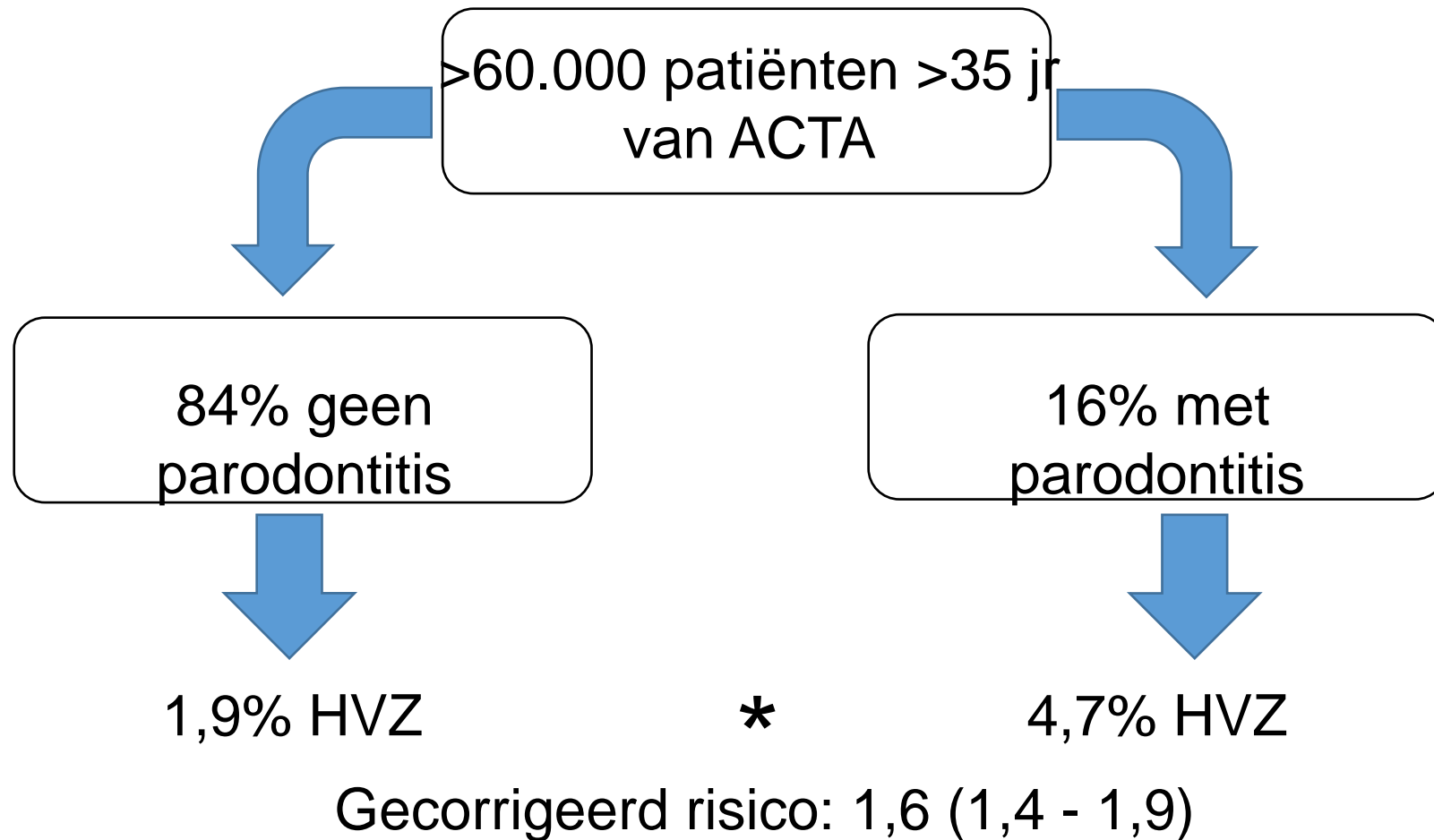

CRP in parodontitis en gezonde controles

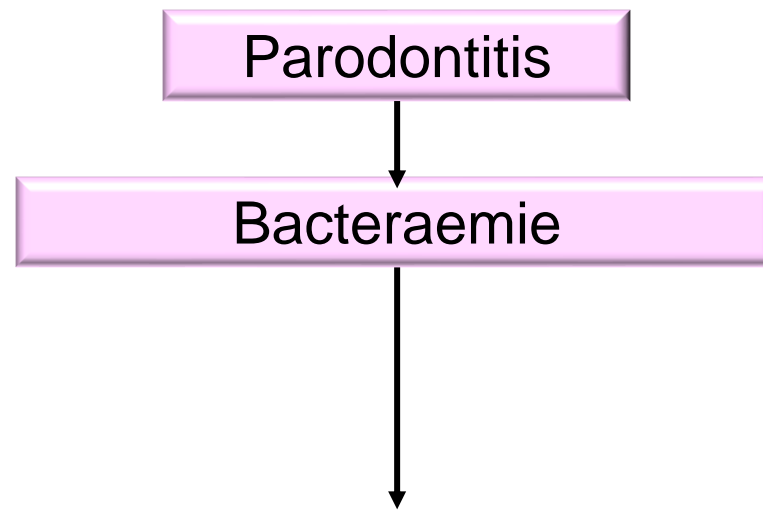

Loos et al. 2000
Paraskevas et al. 2008
D'Aiuto et al 2013

Parodontitis als risicofactor: de relatie in NL

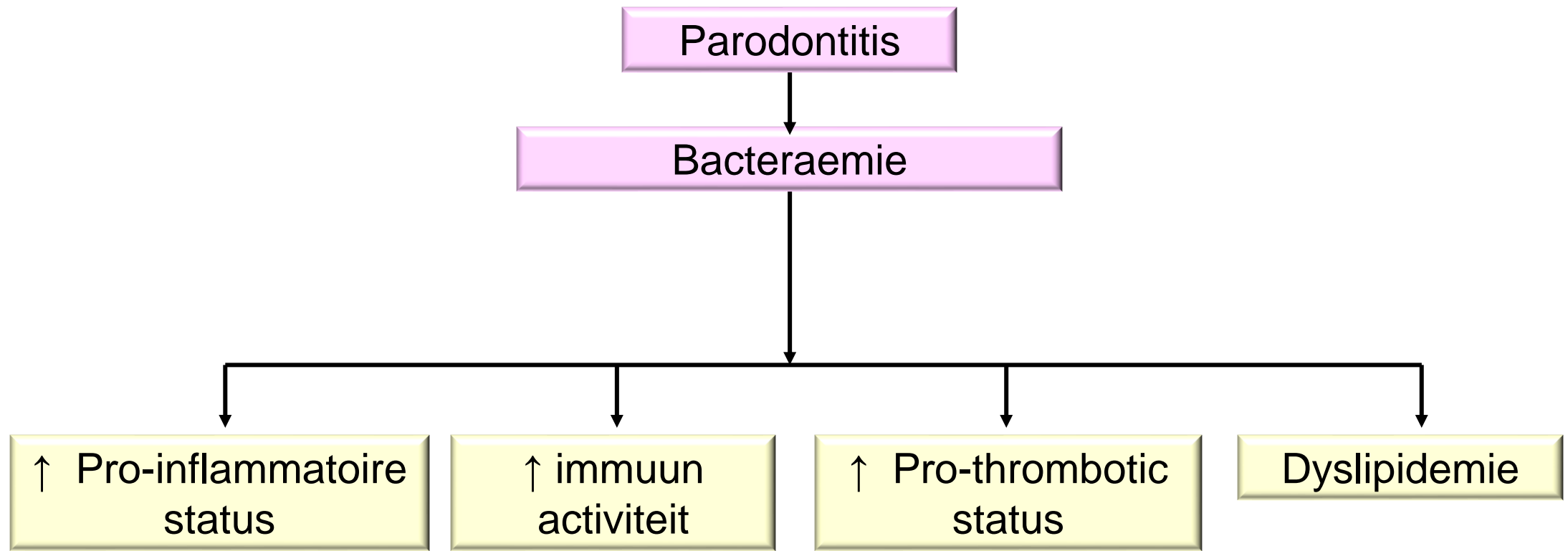
Hoe zou parodontitis gerelateerd kunnen zijn aan cardiovasculaire aandoeningen (HVZ) ?

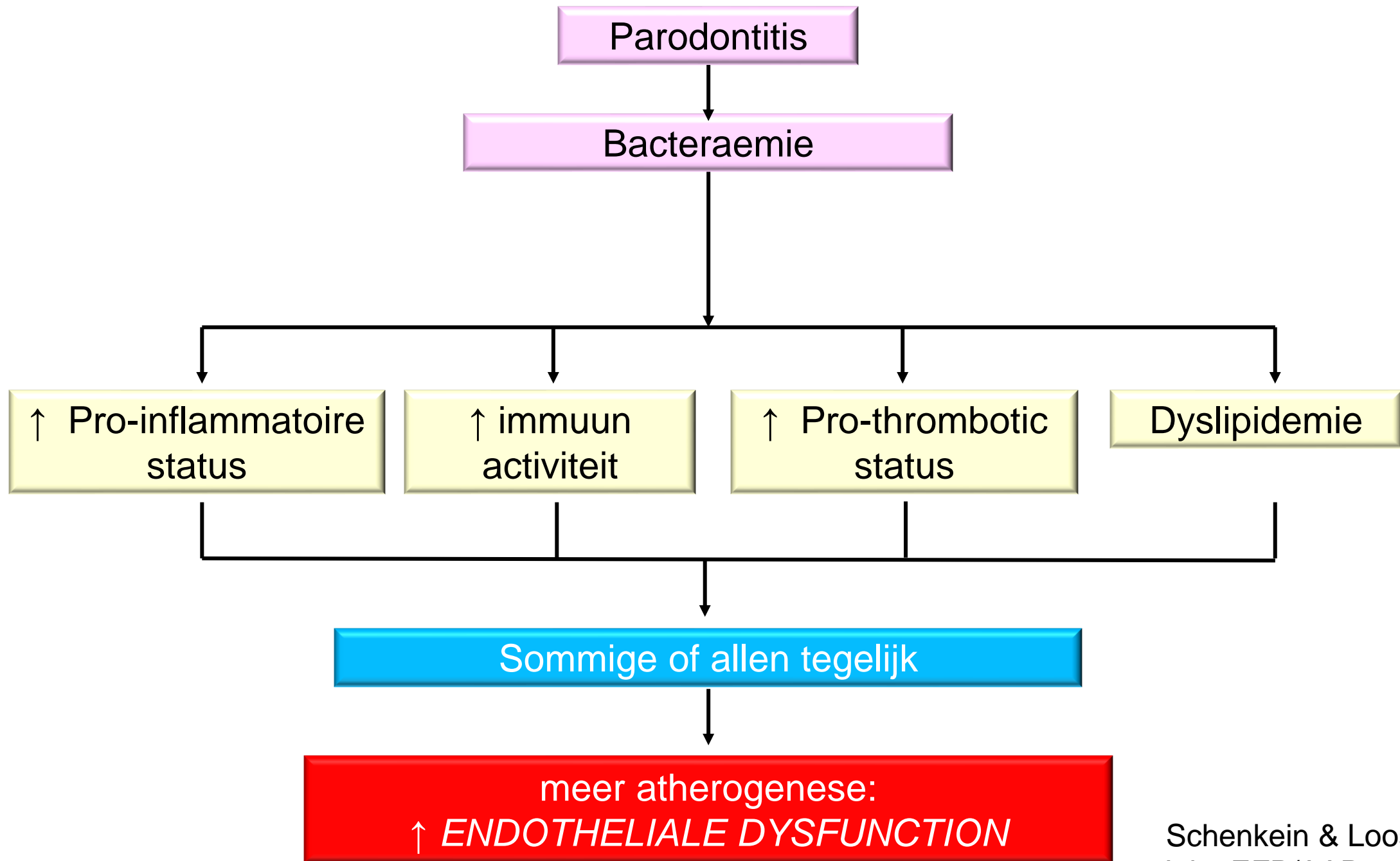

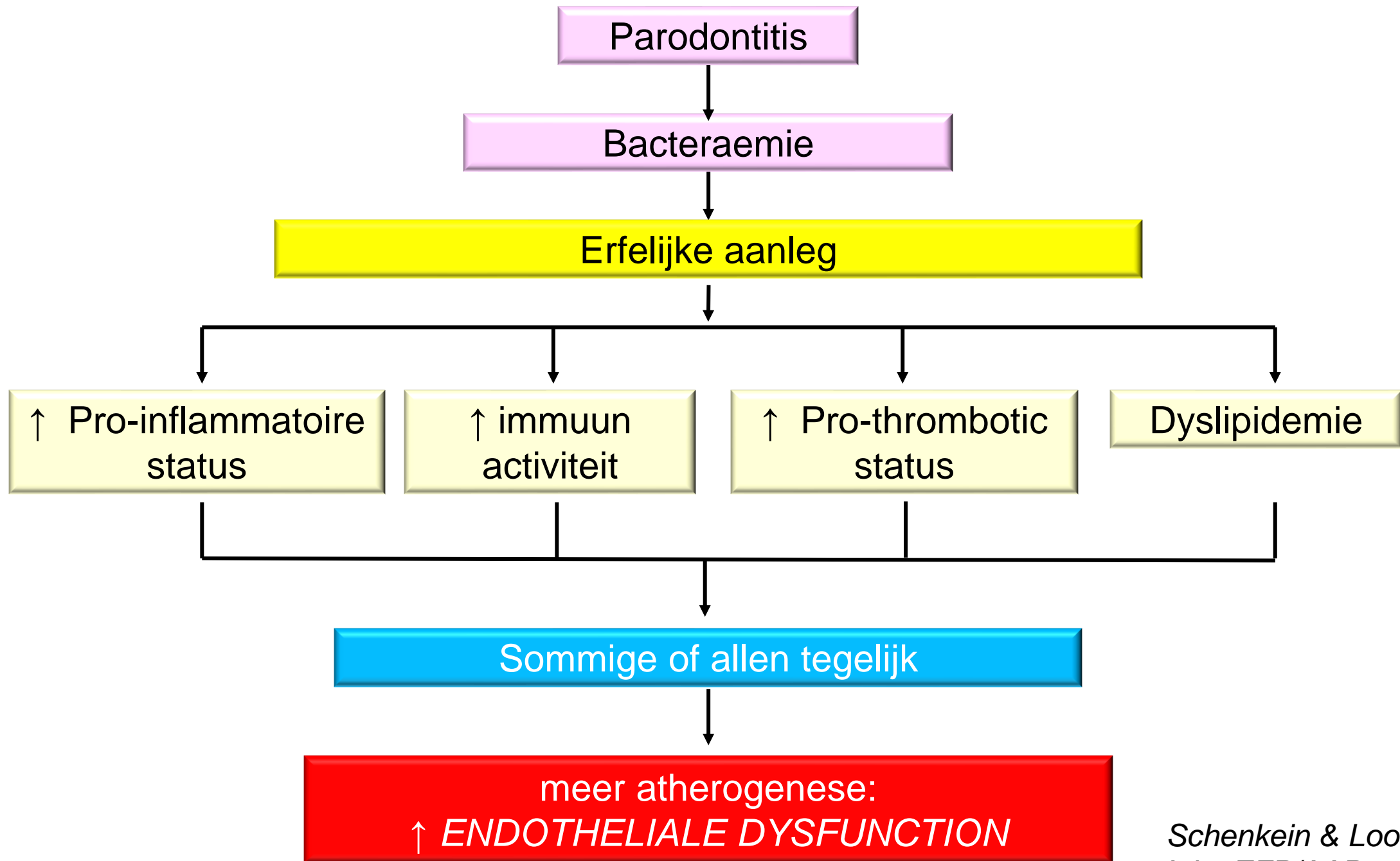
Bij parodontitis wondoppervlak 5 – 20 cm² (PISA)

Copyright Dept. of Periodontology, ACTA (Prof Coppes 1965)

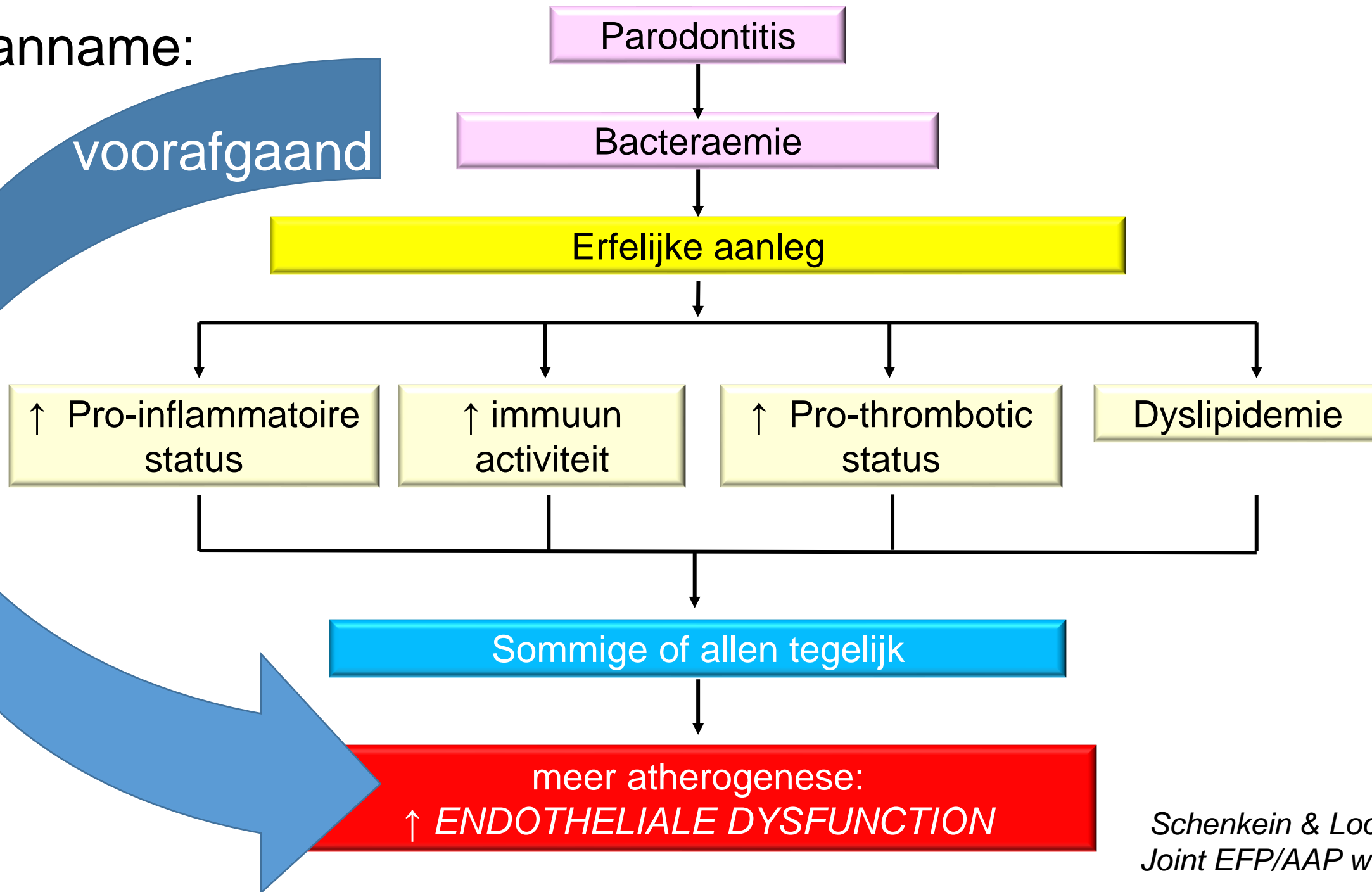

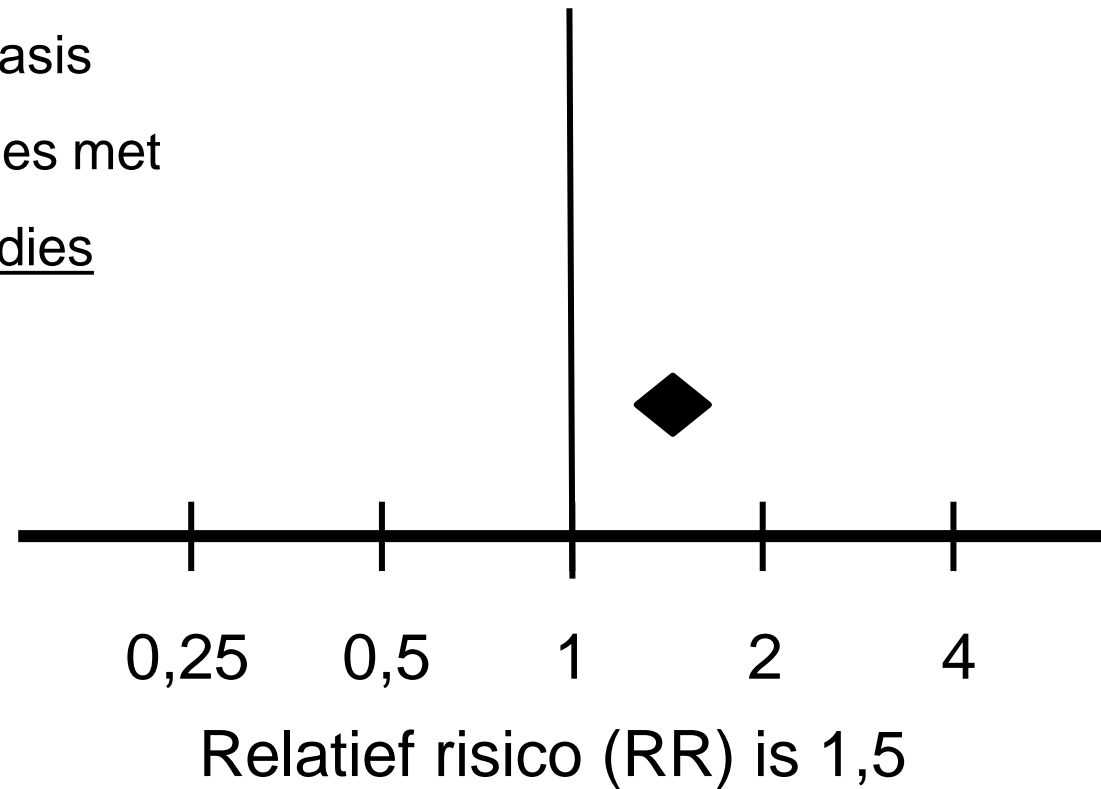
aanname:

voorafgaand

Parodontitis als risicofactor voor HVZ

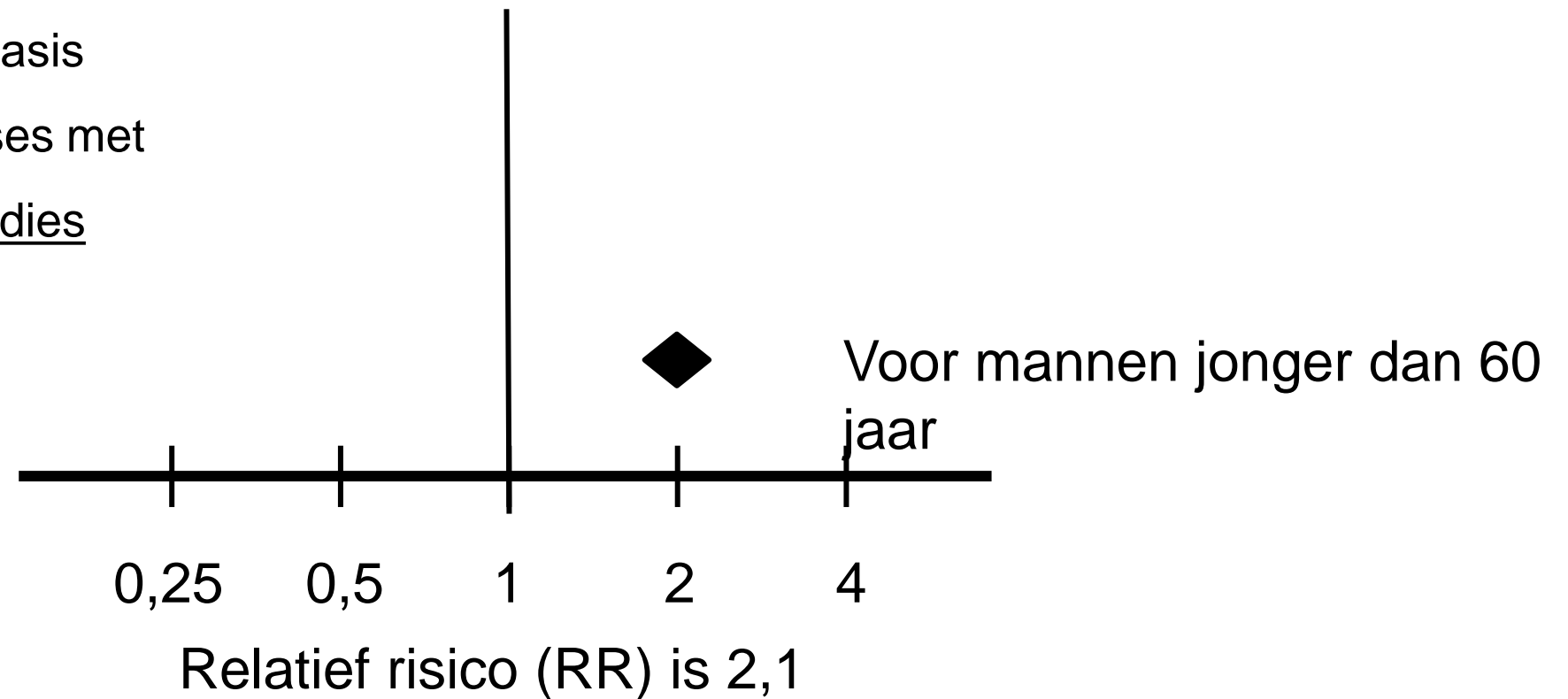
“forest plot” op basis
van meta-analyses met
longitudinale studies

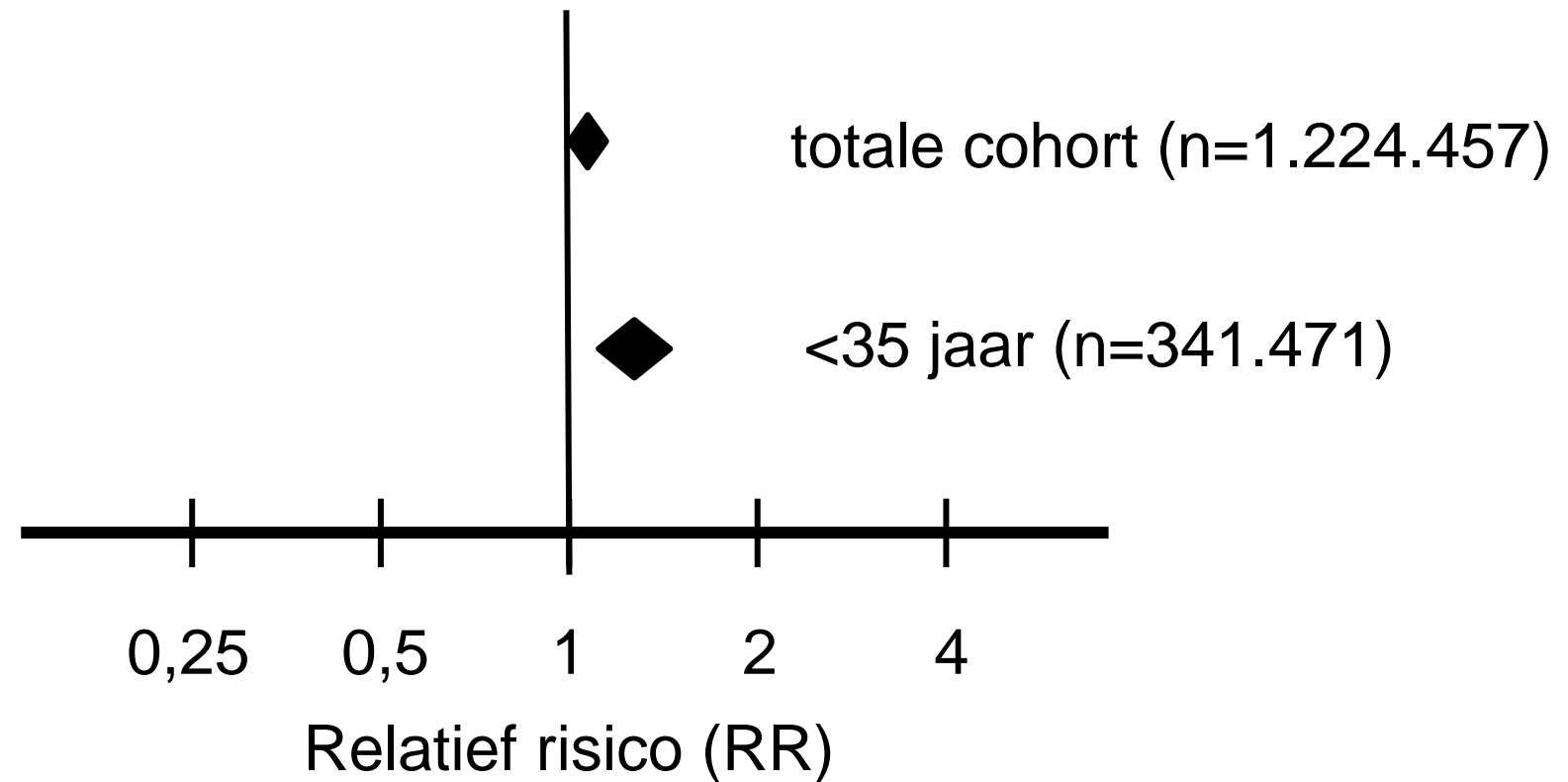
Humphrey et al. 2008
Dietrich et al. 2008
D’Aiuto et al. 2013
Sanz et al. 2020

Parodontitis als risicofactor voor HVZ

“forest plot” op basis
van meta-analyses met
longitudinale studies

Parodontitis als risicofactor voor HVZ in een verzekerings cohort in NL *1,2 miljoen deelnemers*

Behandelingen van parodontitis in relatie tot
cardiovasculaire aandoeningen (HVZ)

Tand-extracties???

verlies van gebitselementen

- 15.456 HVZ patiënten, 39 landen, stabiel coronair lijden
- ouder dan 60 jaar
- follow-up 3,7 jaar
- categorieën aantal gebitselementen:

edentaat

1 - 14

15 - 19

20 - 25

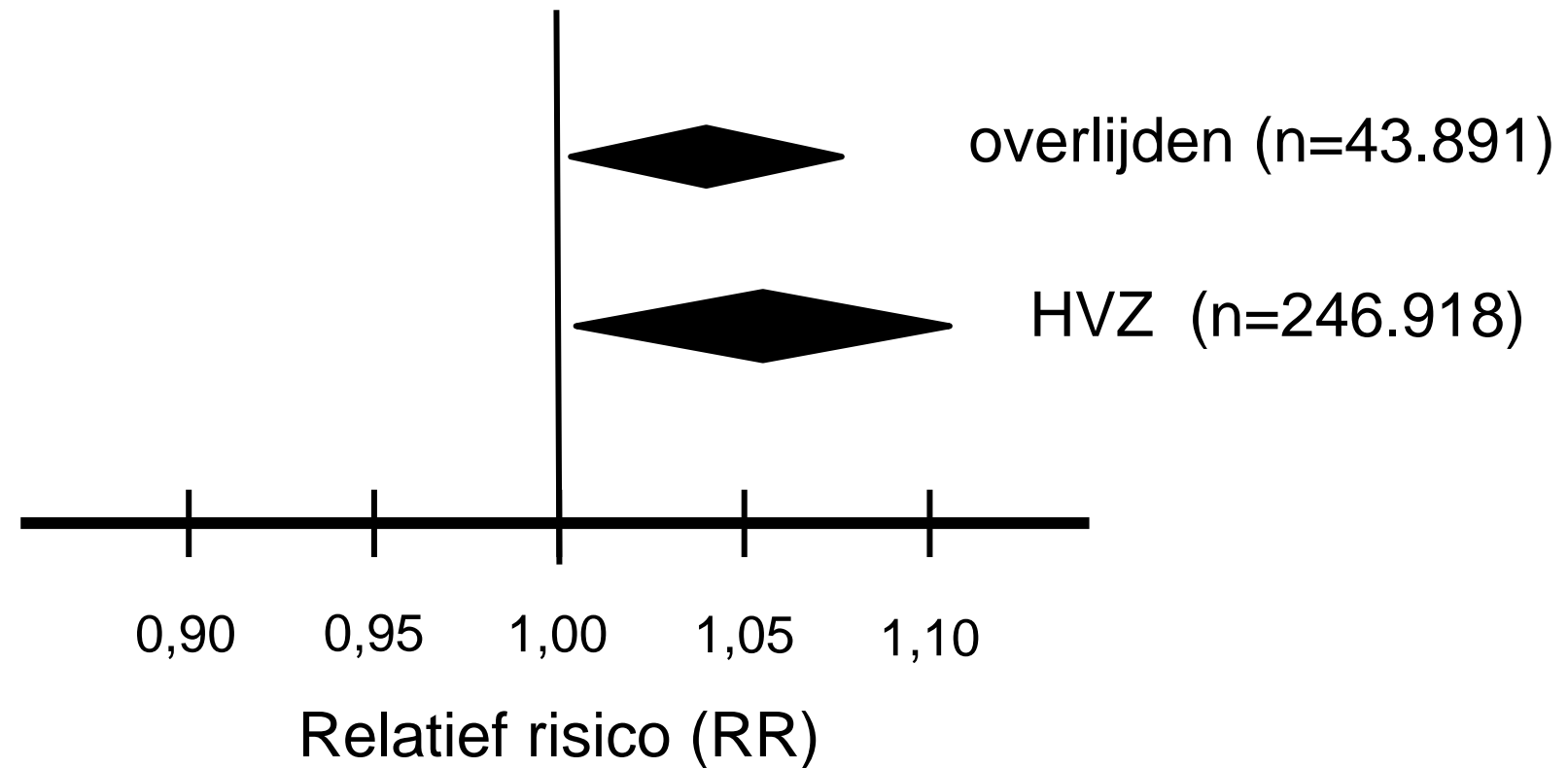
26 - 32

* Risico 1,8

- 1543 (10%) ontwikkelde een *“Major Cardiac Event”*
- toename op risico overlijden: **1,2 (20%)** per afnemende categorie gebitselementen

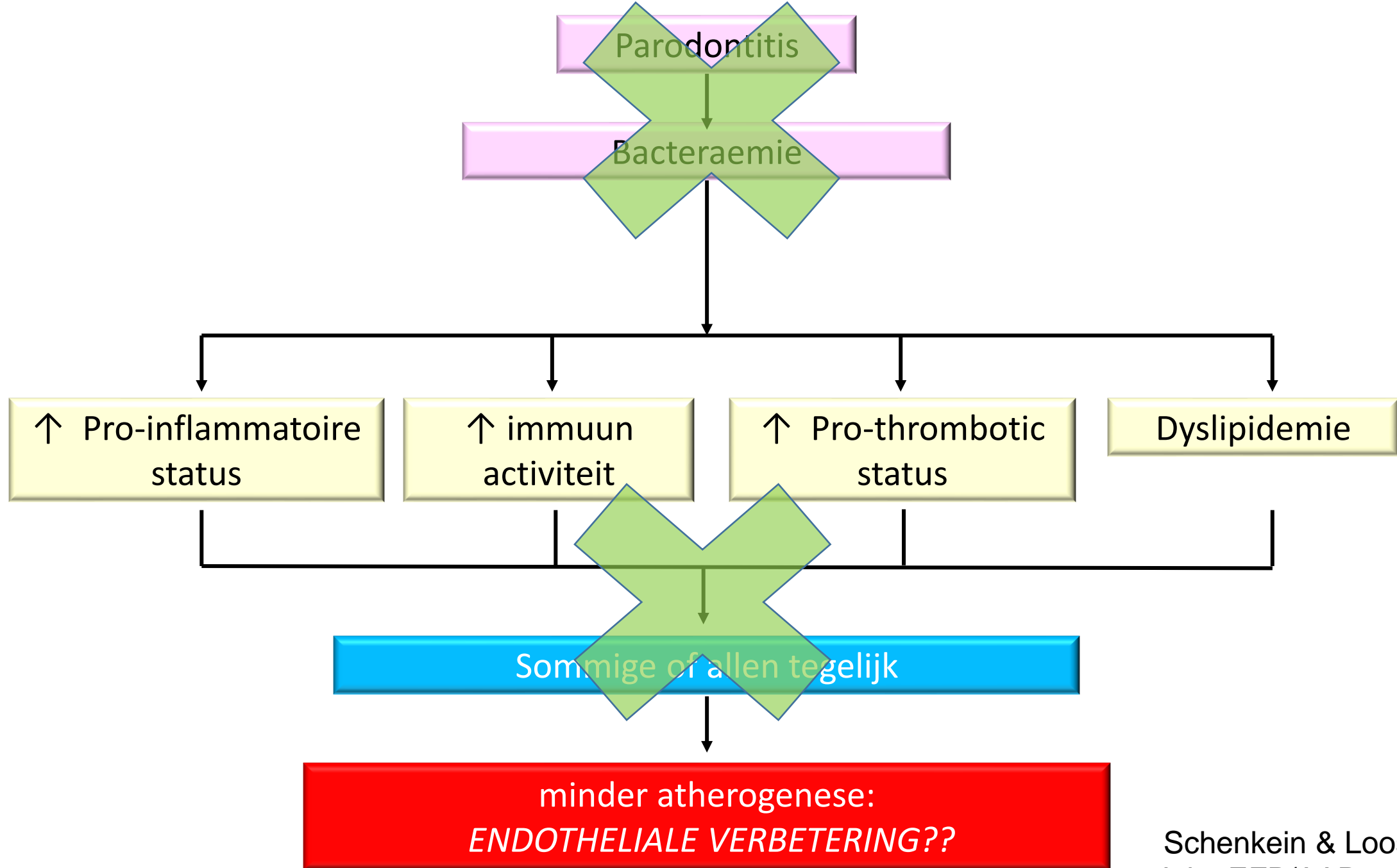
Meta-analyses: verlies van gebitselementen

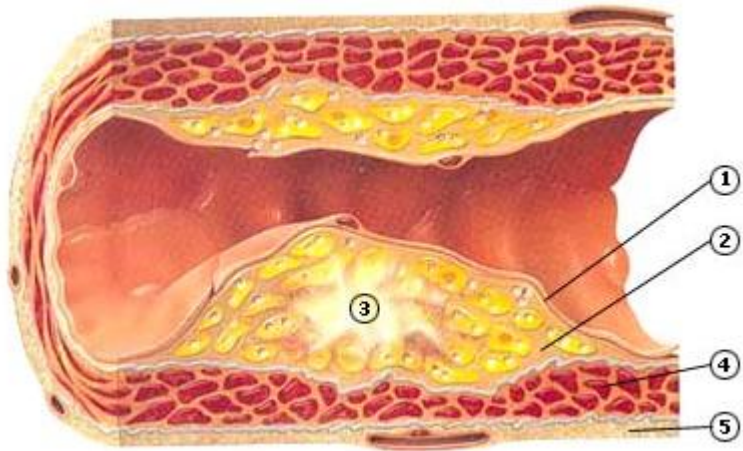
**Behandelingen van parodontitis in relatie tot
cardiovasculaire aandoeningen (HVZ).**

Traditionele parodontale behandelingen

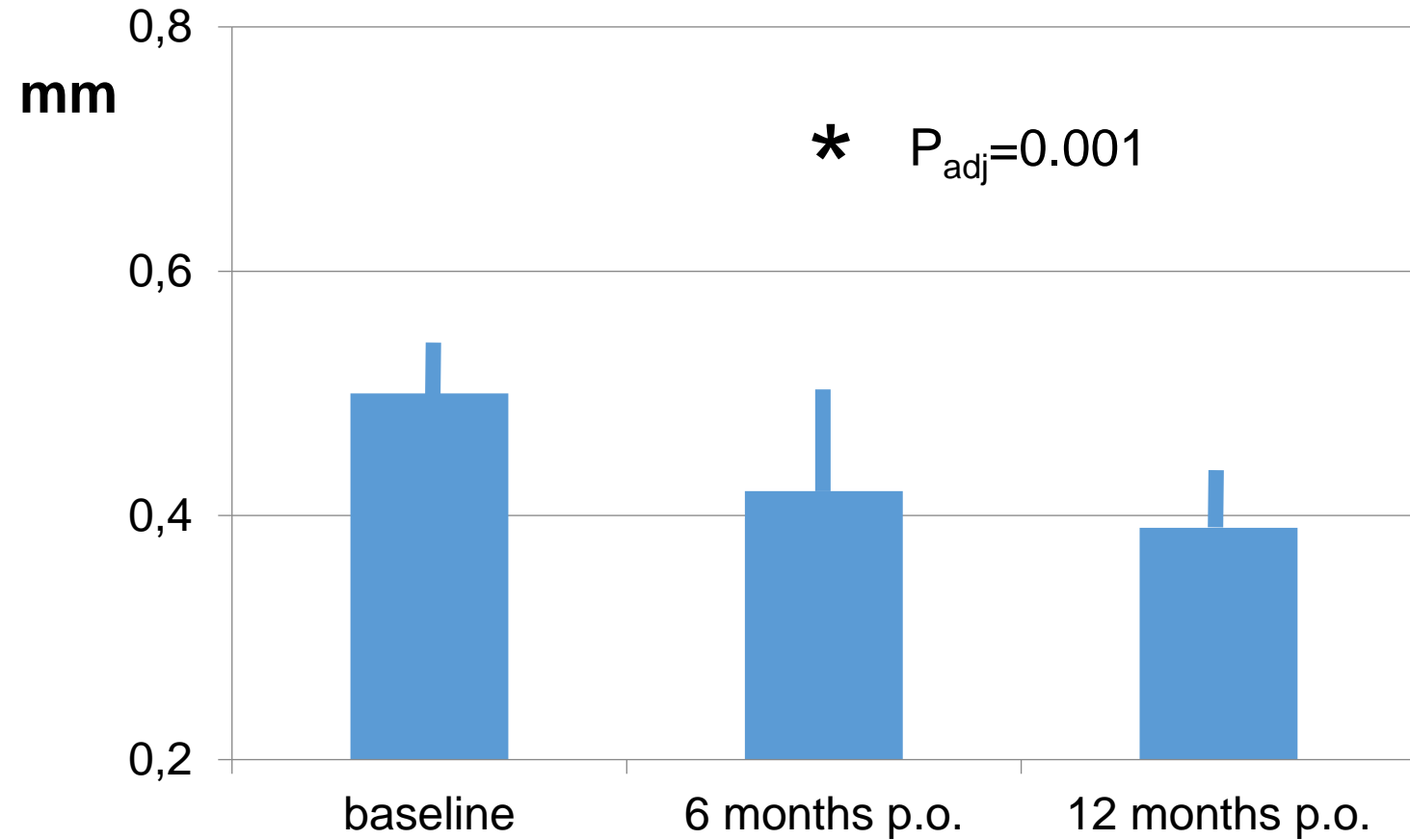

IMT verbeterd na parodontale behandeling

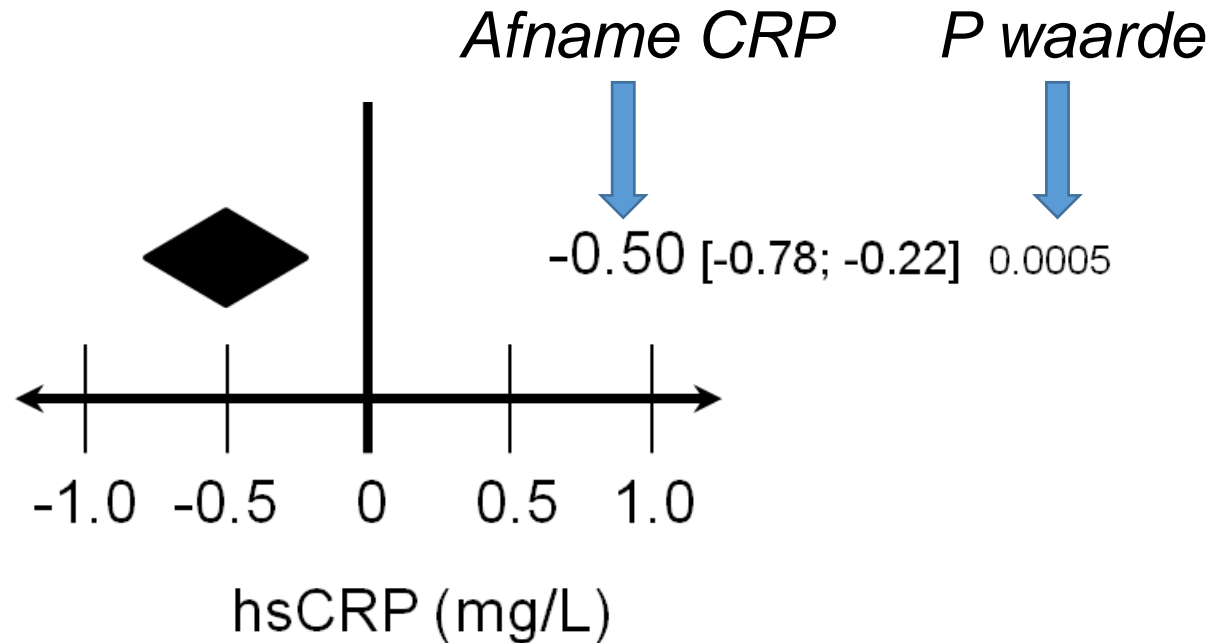

IMT (N=35)

CRP is significant verlaagd na parodontale behandeling

Meta-analyse:
Totaal studies: n= 23
Totaal patiënten: n= 1647

Parodontale
behandeling

Controle -
geen behandeling

CRP is significant verlaagd na parodontale behandeling

“Gezonden: N= 7; n= 336 →

Met co-morbid: N=15; n= 1186 →

Meta-analyse:

Totaal studies: N= 23

Totaal patiënten: n= 1647

